

Úřad pak může odvrátiti tento účinek odvolání jen, jsou-li splněny předpoklady 2. odst. cit. § 77. Je-li však úřad právní normou takto obmezen, plyne z toho závěr, že rozhodnutí o odepření odkladného účinku není dáno do volné úvahy úřadu, nýbrž, že strana na přiznání tohoto účinku má zásadně právní nárok, a že úřad může odkladný účinek vyloučiti jen, jsou-li splněny předpoklady stanovené v 2. odst. § 77 správ. řádu.

Potom však na rozhodnutí o odepření odkladného účinku odvolání nedopadá ustanovení 2. odst. § 70 správ. ř., podle něhož úřad není povinen sdělovati, z kterých důvodů rozhodl, jestliže mu přísluší vyhověti nebo nevyhověti podle volné úvahy správním předpisem neobmezené, nýbrž sluší použití ustanovení 2. odst. § 68, nařizujícího, že rozhodnutí má obsahovati také odůvodnění. Tím, co bylo řečeno, jest prokázána nesprávnost právního názoru hájeného v odvodním spise žal. úřadu, že není právní normy, podle které jest úřad povinen odepření odkladného účinku odvolání odůvodniti, jakož i právního názoru, že rozhodnutí toto jest dáno do volné úvahy úřadu. Předpisuje-li pak právní norma, aby výrok o odepření odkladného účinku odvolání byl odůvodněn, není úřad zbaven povinnosti odůvodniti tento výrok tím, že snad v řízení o vydání vyhlášky z 2. října 1930, kterou používání automatů, o něž jde, bylo zakázáno, tedy v řízení zcela jiném došel k přesvědčení, že notorický veřejný zájem tohoto zákazu neodkladně vyžaduje.

Podle toho jsou nař. rozhodnutí, neobsahující bližšího odůvodnění naléhavého veřejného zájmu, z kterého byl odkladný účinek odvoláním z výroků o zabavení automatů odepřen, neúplná. Než nss neshledal, že touto neúplností byla st-lům znemožněna nebo znesnadněna obrana proti nař. rozhodnutím před nss-em. — — —

Č. 11.290.

P o j i š t ě n í ú r a z o v é: * Započítatelnou mzdou při výpočtu úrazových příspěvků je u t. zv. přinášeců ve sklárnách jejich skutečná mzda a nikoliv mzda fiktivní podle § 6 odst. 1 úraz. zák.

(Nález ze dne 19. května 1934 č. 10.425.)

V ě c: Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy proti ministerstvu sociální péče (za zúč. firmu Josef R. v R. adv. Dr. Erich Schicketanz z Prahy) o úrazové pojištění.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy předeepsala z moci úřední výměrem ze 13. května 1924 firmě Josef R. v P. z jejího podniku: továrna na surové sklo za příspěvkové období 1923/II doplatek pojistného částkou 276 Kč 31 h s příslušnými úroky z prodlení. Při tom vycházela pojišťovna z názoru, že tak zvaní »přinášecí«, zaměstnaní v uvedeném podniku, mají býti považováni za učně, resp. za osoby s nedokončeným výcvikem ve smyslu § 6 odst. 7 úr. zák. V námitkách, jež podala jmenovaná firma proti tomuto výměru, hájila stanovisko, že za tyto zaměstnance dlužno započítati jejich mzdu skutečnou, nikoli fiktivní podle § 16 odst. 1 úr. zák., ježto je nelze považovati ani za učně, ani za

osoby s nedokončeným výcvikem. Zsp v Praze rozhodnutím z 19. srpna 1926 námitkám firmy nevyhověla. Na odvolání firmy zrušilo min. soc. péče nař. rozhodnutím toto rozhodnutí a jemu za základ sloužící platební výměr, pokud se vztahoval na pojistné za přinášeče skla, z těchto důvodů: Podle konaného šetření jest kategorie přinášečů zaměstnána tím, že předměty, vyrobené sklářem (odborným dělníkem), nosí od jeho pracovního místa u tavící pece do pecí chladících. Práce ta není v žádné souvislosti s vlastní výrobou skelných předmětů. Přinášeči skla tvoří tedy samostatnou kategorii pomocných dělníků, a jejich práci mohou vykonávat stejně úspěšně bez zvláštních předběžných znalostí a cviků jak mužští dělníci, tak i ženy, aniž musí mít při tom v úmyslu státi se později odbornými sklářskými dělníky. Ježto osoby této kategorie pracují bez jakékoli učebné smlouvy a ani se nevzdělávají pro žádné budoucí zaměstnání, nelze u nich mluvit o dokonaném výcviku, vzhledem k němuž nepožívají vůbec mzdy nebo plné mzdy (§ 6 odst. 7 úř. zák. ve znění zák. č. 300/1921 Sb.), a je proto nutno jejich výdělek při výpočtu úrazových pojistných příspěvků započísti částkou fakticky vyplacenou, a nikoli fiktivní (§ 16 odst. 1 úř. zák.).

Stížnost, domáhající se zrušení tohoto rozhodnutí pro nezákonnost, nemohl nss uznati důvodnou z těchto úvah:

Na sporu jest toliko otázka, jakou částkou sluší započísti do základu pro výpočet úrazových příspěvků pracovní výdělek t. zv. přinášečů, zaměstnaných ve sklárně zúčastněné firmy. V § 16 odst. 1 v první větě úraz. zák. jest vyslovena zásada, že základem pro vyměření úrazového pojistného jest pracovní výdělek pojištěncům skutečně vyplacený. Z této zásady ustanovena jest pak v poslední větě tohoto odstavce výjimka potud, že u osob jmenovaných v 7. odst. § 6 úř. zák. dlužno započísti pracovní výdělek, rozhodný pro výši jejich pojištění. Podle tohoto ustanovení vyměří se roční pracovní výdělek učňů, volentérů, praktikantů a jiných osob, které pro nedokonaný ještě výcvik vůbec mzdy nepožívají nebo nejsou úplně placeny, touž částkou, jako nejmenší roční výdělek pracovní plně placeného dělníka nebo závodového úředníka zaměstnání, na něž se vzdělávají. Mluví-li zákon v tomto předpisu o učních, volentérech, praktikantech a jiných osobách, které pro nedokonaný výcvik nemají mzdy vůbec nebo nejsou ještě placeny plně, plyne z toho, že jednotlivými těmito výrazy označuje ony kategorie osob, které se na své budoucí povolání teprve vzdělávají, a nejsou tedy dosud ani dělníky, ani závodovými úředníky a proto za svou činnost nejsou honorovány ještě vůbec nebo plně. Zákon zvolil tu měřítko objektivní, t. j. rozeznává mezi osobami, u nichž účelem jejich činnosti jest učiti se, na straně jedné, a osobami, které výcvik pro dotčené zaměstnání již dokončily, totiž dělníky a závodovými úředníky na straně druhé. Nejnižší pracovní výdělek těchto osob jest pak rozhodný pro stanovení fiktivního výdělku učňů, volentérů atd. (srov. Boh. A 6765/27).

Odpověď na řečenou spornou otázku závisí podle toho na tom, zda t. zv. přinášeče lze zahrnouti do kategorie osob, které se na své budoucí zaměstnání teprve vzdělávají a pro svůj nedokonaný výcvik nejsou ještě plně placeny, či sluší-li je pokládati za zvláštní kategorii pomocných dělníků, kteří vykonávajíce ve výrobním procesu samostatně jen podřadné

práce, jsou za ně proto odměňovány nižší mzdou než kvalifikovaní odborní sklářští dělníci, t. zv. baňkáři.

Podle skutkového zjištění žal. úřadu, kterému stížnost neodporuje, a z něhož při svém rozhodování musí vycházeti také nss podle § 6 odst. 1 zák. o ss, záleží podstata zaměstnání přinášečů ve sklárně zúčastněné firmy v tom, že výrobky, zhotovené odborným sklářským dělníkem, odnášejí od jeho pracoviště u tavicí pece do pecí chladících. Žal. úřad zjišťuje v nař. rozhodnutí dále, že práce přinášečů není v žádné souvislosti s vlastní výrobou skelných předmětů. Stížnost to popírá a dovozuje, že práce jejich je nutným, třeba snad podřadnějším článkem dělby práce ve sklářské dílně, s výrobou skelných předmětů úzce související. Těmito vývody nevyvrací však stížnost správnost uvedeného skutkového zjištění žal. úřadu, který měl pro odpověď na uvedenou otázku, jež jest otázkou skutkovou, bezpečný a procesně bezvadně získaný podklad ve vyjádřeních živn. inspektorátu v Liberci z 15. září 1924 a 27. září 1929, jakož i v posudku obch. komory tamtéž z 22. června 1925, v nichž se souhlasně potvrzuje, že pracovní výkony přinášečů nejsou naprosto v žádné souvislosti s činností sklářů samých, t. j. s vlastním výrobním pochodem. Z toho, že tyto výkony jsou jedním z článků celkového výrobního procesu, což ostatně ani žal. úřad nepopírá, neplyne ještě, že by bylo nesprávné jeho zjištění, že práce přinášečů nejsou v žádné souvislosti s vlastní výrobou skelných předmětů.

Je-li toto zjištění správné, pak nutno uznati správným také závěr, k němuž žal. úřad dospěl, totiž že přinášeči jsou samostatnými pomocnými dělníky, a nikoli osobami s nedokonaným výcvikem, které by se jen na plně placeného dělníka vzdělávaly ve smyslu § 6 odst. 7 úř. zák.

Námítka stížnosti, že funkce přinášečů je prvním stupněm ke kvalifikaci sklářského dělníka, a že přinášeči jsou prý fakticky sklářskými učni proto, že se tito z nich rekrutují, jest bezdůvodná, neboť tvrzení toto odporuje výsledkům konaného šetření, obsaženým ve shora již citovaných vyjádřeních, podle nichž z přinášečů nestanou se po určité době odborní sklářští dělníci, nýbrž vybírají se z nich jen pomocníci jich a teprve v této vlastnosti vyučují a prakticky se cvičí v úmyslu a za tím účelem, aby se z nich stali vyfoukači skla (baňkáři). Prvním stupněm ke vzdělání na odborného sklářského dělníka není tedy činnost přinášečská, jak nesprávně tvrdí stížnost, nýbrž teprve zaměstnání při vlastní výrobě skelných předmětů u odborného skláře samého, která jest svou povahou činností učednickou. Tím vyvráceno jest také jako nesprávné tvrzení stížnosti, že přinášeči po uplynutí 2 let, nebo ještě delší doby, stávají se již plně placenými sklářskými dělníky na základě svých získaných zkušeností a znalostí.

Z konstatování nař. rozhodnutí, že práci přinášečskou mohou vykonávati i ženy, nevyvodil žal. úřad pro řešení sporné otázky žádného důsledku. Proto není třeba zabývati se námitkou stížnosti, že skutečnost tato jest pro její právní posouzení nerozhodná.

Poněvadž podle těchto úvah úsudek žal. úřadu, že přinášeče nelze kvalifikovati jako osoby s nedokončeným výcvikem, jest odůvodněn výsledky vykonaného šetření, které poskytují pro něj náležitou oporu, jest ve shodě se zákonem také výrok, obsažený v nař. rozhodnutí, že jejich

výdělek při výpočtu úrazového pojistného započísti nutno částkou jim fakticky vyplacenou podle § 16 odst. 1 první věta, a nikoli částkou fiktivní ve smyslu poslední věty téhož odst. a § 6 odst. 7 úř. zák.

Č. 11.291.

Pojištění pensijní: * Cestující, zástupcové a jednatelé, uvedení v § 1 odst. 1 bod 5 zák. č. 26/1929 Sb., podléhají pensijnímu pojištění jen, jsou-li ve smluvním služebním poměru.

(Nález ze dne 22. května 1934 č. 9738/32.)

Věc: Karel B. v Praze proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Úřadovna A Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila st-le jako obchodního zástupce v zaměstnání u firmy J. J. B. a spol., akc. společnost v K., v době od 1. srpna 1928 do 31. března 1930 za pojištěním povinna. Odvolání firmy zem. úřad v Praze vyhověl, výměry Úřadovny o pojistné povinnosti st-le zrušil a vyslovil, že st-l v uvedené době pojistné povinnosti pensijní nepodléhal. Nař. rozhodnutím nevyhovělo min. soc. péče jeho odvolání a potvrdilo rozhodnutí zem. úřadu v Praze z těchto důvodů: Provedeným šetřením, zejména předloženými smlouvami, resp. závěrečnými listy ze 7. července 1928 a 7. ledna 1929, a seznáním stran je zjištěno, že K. B. byl ve sporné době činným pro firmu J. J. B. jako obchodní zástupce na provisi, zprostředkuje pro ni uzavírání obchodů jejími výrobky. K usnadnění své akviziční činnosti byl mu firmou označen rayon, neměl však přesných a závazných direktiv co do podrobností cestovního programu, neměl určeno, do kterého určitého místa, ve kterou určitou dobu má cestovati, resp. jíti, které určité osoby má v určitou dobu navštívit, pokud se týče, že smí uzavírat obchody jen s určitými osobami předem mu označenými. Nebyl povinen dostavovati se pravidelně, aby přijímal obchodní rozkazy. Nebyl odměňován za svoji akviziční činnost nehledě k jejímu výsledku, nýbrž naopak jen podle výsledku, t. j. v případě docíleného obchodu. Při zprostředkování obchodů byl vázán prodejními a cenovými směrnici firmy. Firma měla právo obchody Karlem B. zprostředkované buď přijmouti nebo zamítnouti. Svoje onemocnění nebyl povinen firmě hlásiti. Vycházejíc z těchto zjištění, dospělo min. soc. péče k závěru, že smluvní poměr mezi Karlem B. a firmou nevykazoval té podřízenosti a vázanosti, která charakterizuje poměr služební. B. byl ve skutečnosti samostatným obchodním zmocněncem, na firmě v podstatě nezávislým. Povinnosti, resp. závazky, jež mu byly uloženy, jsou jen pojmově přípustnými smluvními omezeními, vyplývajícími ze samé podstaty oboustranné smlouvy, jež však nijak nevťiskuje smluvnímu poměru onen ráz podřízenosti a vázanosti, jakým je charakterisován poměr služební. Sluší uvážiti, že každá oboustranná smlouva podobného druhu ukládá oběma stranám vedle práv též jisté povinnosti, které však nejsou nijak na újmu samostatnosti obchodního zmocněnce proti firmě, kterou zastupuje. Účelem jejich je